

GRØNLANDSMÁLIÐ

Vit hava søguligan og ríkisfelagsrætt til vinnu í Grønlandi

Hesin rættur er júst í hesum døgum okkum aldýrur og má verða vardur við øllum, ið lógliga er til handa

Øll stig, ið skerja henda rætt, megu vit skáka undan, og er loysingin vandamesta tiltakið!

Ein harmaleikur var tað fyrri feroyingar tey árin, tá ið skip okkara vórðu jagað av øki og hildin burturi av politivaldinum á sjónum.

Feroyingar dugdu at skilja, at danir vóru fyrri at verja grønlandingar. Men teir dugdu ikki at skilja, at tað skuldi vera teimum til meina, at feroyskir fiskimenn veiddu við húki har uppi.

Leingi stóð stríðið um at vinna meiri veiðirættindi uppi í Grønlandi.

Frá feroyskari síðu varð troðkað á nátt og dag, sum ein tekur til. Illsinnið og misskiljingin var stór bæði dana og feroyinga og grønlandinga og feroyinga millum.

So varð vendi!

Hedtoft setti niður stóra nevnd at víðgera allan tann grønlandska spurningin, harundir feroyinganna veiðimeguleikar haruppi.

Frá feroyskari síðu varð P. M. Dam valdur í nevndina.

Hann, ið lesur Dams talur í grønlandsráðnum og er kunnugur við hansara "innlegg" undir orðaskiftinum í nevndarviðgerðini, fær varhuga av, at frá feroyskari síðu var ikki minsti luturin, ið orsakaði streymaskiftið øllum veiðuvíðurskiftinum í Grønlandi viðvíkjandi.

Úrslitið varð fyrri feroyingar, at teirra veiðirættindi øktust meiri, enn flestir høvdu væntað.

Og væl var tað, at so varð. Ti Grønland hevur av sonnum givið tað, ið vit droymdu um. Og í dag eru víðurskiftini tey, at Grønland er hin stóra vónin, tá vit eru ríknir burtur undan Íslandi. Ein hoyrir fiskimann aftaná fiskimann siga, at nú eru teir vorðnir kunnugari við grønlandsku leiðirnar og veiðilíkindini, so teir hava nógv størri kansir at gera góða veiðu har uppi enn áður.

Tað er longu á máli í Grønlandi at flyta sjómarkið 12 mil út, og tað er ikki at ivast í, at tað skjótt verður gjørt, um tað gongur í lag hjá okkum her heima eins og hjá Ís-

landi at fáa sjómarkið verðaldarskrásett at verða 12 fjórðungar.

Sjálvandi vil henda flyting av sjómarkinum í Grønlandi verða at nerva okkara trolfiskiskap haruppi, serliga á heysti, sigur konur maður. Men aftur á hin bógvin vilja vit við øðrum fiskiskapi fáa somu rættindi og fyrimunir av 12 milamarkinum sum grønlandingar sjálvir.

Vit seta, sum vit søgdu seinast, alt inná at vinna 12 milamarkið við okkara strendur, men samstundis berjast vit fyrri:

AT VERJA OG VIÐKA OKKARA VEIÐIRÆTTINDI Í GRØNLANDI OG BERJA ALT NIÐUR, SUM KANN RÆNA HENDA RÆTTIN FRÁ OKKUM.

Loysingin vil gera okkum lika so rættarleysar uppi í Grønlandi, sum íslendingar eru í dag.

Har aftur at vil loysingin tverliggera bítishandilin hjá okkum av saltfiski og klippfiski.

Bara av hesum báðum grundunum kann eingin fiskimaður og arbeiðari annað enn venda loysingini bakið.

Og um nakar sigur, at vit vilja vinna 12 milamarkið við loysingini, so er tað grim villa, ti vinna vit ikki sjómarks málið, sum nú liggur fyrri, av ti at hin vanlukku 10 + 2 ára sáttmálin er í gildi, vilja vit heldur ikki vinna 12 milamarkið skjótari við loysingini, ti uttan mun til, um vit eru í ríkisfelagskapi ella vit hava loyst, so er tað feroyingurin, Feroya legting, valt av Feroya meirluta, sum hevur gjørt henda sáttmála, og vit hanga uppá hann eisini aftaná eina mögulega loysing eins væl og Ísland hekk uppá 1901 sáttmálan lika til 1951, hóast íslendingar løystu í 1943.

Tað er beinavegin brotsgerð at dylja hetta fyrri okkara fiskimonnun, fyrri ti feroyska fólkinum, og tað er enn og størri brotsgerð, um menn royna at billa fólki ta villuna

34 politistar í Føroyum

Nýggja politiskipanin kostar ríkiskassanum slaka miljón

Nýggja politiskipanin er sett í verk. Eftir henni verða við eyka politistum 34 politistar.

Politistarnir verða settir soleiðis:

politistar:		eykapolitistar:
Tórshavn	8	6
Streymoyar s.	1 Vestmanna	
Eysturoyar s.	1 Skálafjørð	2 Skálafjørð og Fuglafjørð
Norðoyar s.	5 Klakksvík	4 Klakksvík
Sandoyar s.		1 Sandi
Suðuroyar n. s.	1 Tveroyri	2 Tveroyri og Hvalba
Suðuroyar s. s.	1 Vági	1 Vági

Eftir hesi skipan verður danski staturin at bera allar útreiðslur til politistatist og varðhaldsskipanina. — Skipanin er lutvís komin í lag av teirri orsök, at kommunurnar

søgdu ikki verða forar fyrri at bera útreiðslurnar til teir politistar, ið vóru frammanundan, enn minni til eina nýggja skipan, ið økti um talið á politistunum.

Tjóðveldismenn vóru teir fyrstu at ganga samráðingarleiðina

Mæltu til samráðingar við "avvarandi stjórnarvold".

Seinru tíðina hevur »14. sept.« við miklum málageipi farið harðliga fram móti teimum, ið viljað hava gingið samráðingarleiðina í fiskimarksmálinum; men teir gloyma ivaleyst, at tað júst er teirra flokkur, ið var fyrstur á tingi, ið bað um samráðing við "avvarandi stjórnarvold" í sambandi við fiskimarksspurningin.

Teir fyrstu, ið bera málið á ting, eru útróðrafelaginum í Skopun og í Klakksvík, ið biðja um at fáa flutt sjómarkið út á 4 fjórðingar.

Seinri kemur so tjóðveldisflokkurin, sum í skrivi til tingið, dagsett 1. mars 1952 m. a. tekur soleiðis til:

"..... at allir spurningar í hesum máli, sum kunnu hugsast at fáa týðning fyrri Føroyar og feroyska fiskivinnu serstakliga, nú beinavegin verða tiknar upp til umhugsunnar og SAMRÁÐINGAR við AVVARANDI STJÓRNARVOLD

Tá teir her tala um avvarandi stjórnarvold, má ein halda, at teir her sipa til stjórnarveldini í Bretlandi og Danmørk, tá Feroyingar ikki hava sáttmála við annað land enn Bretland umvegis Danmørk.

Tjóðveldisflokkurin er sostatt tann flokkur á tingi, ið fyrstur er at mæla til samráðingar um fiskimarksmálið.

So vita vit tað:

at hin fyrsti portugisiski trolarin skal verða nýttur sum propaganda móti sosialistunum á Tveroyri og í øllum Føroyum og sum jarnbrot móti arbeiðararørslunnar stremban móti økonomiskum frium korum.

Í grein í "Dagblaðnum" »Á annan bógv«, tann 16. í h. eru forsprálarar í Suðuroyar Norðara Trolarafelag framma við einum erpnis-

inn, at loysingin vil gera, at vit vinna 12 milamarkið.

Fiskivinnu- og sjómarks málið er so týðningarmikið fyrri alt okkara fólk, fyrri lívið her á landi, at í hesum máli má einki koma fram, sum kann villa.

HER MÁ SANNLEIKIN, VERULEIKIN Á BORDIÐ.

bresti á P. M. Dam og socialistarnar á Tveroyri.

Hetta álopið á P. M. Dam og socialistarnar hendir í samband við hina láturligastu breggjan av, at tað eru teir — umboðsmenninir fyrri hitt privata iniciativ, sum hava kontraherað portugisiska trolaran, ið skal koma til Tveroyri, og so leggja teir so dýran við, at Dam hevur einki við henda trolara at gera, og at teir eru ikki smittaðir av honum, sum hevur gjørt allar heimins ólukkur o. s. fr.

Ein undrast, ti ein hugsaði, at takið at fáa portugisaran til Tveroyri var eitt tak, ein vildi hava allar íbúgvvararnar í sóknini og aðra staðni við at standa fylktar um. Og so kemur henda greinin "ómotiverað" og ripar ein knýttan neva í andlit á Dam og hvørjum socialisti í Føroyum.

Men ein undrast kortini ikki, tá